

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS KELIŲ POLICIJOS TARNYBĄ

2020-02-27 Nr. 4D-2019/1-1494
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje 2019-11-27 gautas X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundas dėl Lietuvos kelių policijos tarnybos pareigūnų veikslių / neveikimo galimai neišsamiai atsakant į prašymą.
2. Pareiškėjas skunde nurodė, kad kreipėsi į Lietuvos kelių policiją dėl keliuose įrengtų vandens nuvedimo „volelių“ (taip skunde) (asfalto voleliai – inžinerinė priemonė saugoti kelio konstrukciją nuo išplovų; toliau vadinama ir – inžinerinės priemonės), kurie trukdo transporto priemonių, ypač dviračių, eismui, tačiau pateiktas atsakymas yra neišsamus, neatsakyta į klausimus.
3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo įvertinti Lietuvos kelių policijos tarnybos pareigūnų veiksmus nagrinėjant jo kreipimąsi.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Nustatytos tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Pareiškėjas Seimo kontrolieriui pateikė savo 2019-11-07 elektroninio laiško, kuriame aprašoma vandens nuvedimui nuo kelių įrengtų „volelių“ eismui keliami grėsmė, kopiją, laiškas siųstas adresu info@policija.lt. Į šį Pareiškėjo elektroninį raštą Lietuvos kelių policijos tarnyba atsakė 2019-11-14 raštu. Lietuvos kelių policijos tarnybos rašte nurodoma, kad už saugių eismo sąlygų valstybinės reikšmės keliuose užtikrinimą yra atsakinga Lietuvos automobilių kelių direkcija.

Pareiškėjui paaiškintos Kelių eismo taisyklių nuostatos, reglamentuojančios dviračių eismą. Lietuvos kelių policijos tarnyba raštą, kuriuo buvo atsakoma Pareiškėjui, nusiuntė ir Lietuvos automobilių kelių direkcijai.

5. Pareiškėjas Seimo kontrolieriui pateikė 2019-11-15 atsiliepimą, adresuotą Lietuvos kelių policijos tarnybai, kuriame suformuluoti aštuoni klausimai, susiję su visiems eismo dalyviams inžinerinių priemonių keliami grėsme. Pareiškėjas, keldamas įvairius klausimus, susijusius su dviratinių saugumu kelyje, prašė policijos pateikti savo nuomonę dėl atsiliepime išdėstytų teiginių.

Lietuvos kelių policijos tarnyba Pareiškėjui atsakė 2019-11-27 raštu. Atsakyme Pareiškėjui dar kartą priminta Lietuvos automobilių kelių direkcijos kompetencija kreipimosi raštuose nurodytais klausimais. Pareiškėjui paaiškinta, jog atsižvelgiant į tai, kad jis nepateikė naujų faktinių duomenų dėl vandens nuvedimo nuo kelio, pakartotinis jo prašymas (atsiliepimas) nenagrinėtinas. Pareiškėjui paaiškinta rašto apskundimo tvarka, tačiau Lietuvos kelių policijos tarnyba savo nuomonės dėl

Pareiškėjo atsiliepime išdėstytų teiginių ir klausimų neišreiškė.

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

6. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama ir – VAI):

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 2) *objektyvumo*. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 4) *nepiktnaudžiavimo valdžia*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...] 13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodymas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. [...]“;

14 straipsnis. *Prašymų ir skundų nagrinėjimas* – „5. Prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo sprendimu gali būti nenagrinėjamas: [...] 4) jeigu paaiškėja, kad tuo pačiu klausimu atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą; [...]. 7. Apie prašymo ar skundo nenagrinėjimą asmeniui pranešama ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo viešojo administravimo subjekte dienos, išskyrus atvejus, kai prašyme ar skunde nenurodyta jokių asmens duomenų ryšiui palaikyti. 8. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui.“

7. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau vadinama – Taisyklės), nustatyta:

„35. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį:

35.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; [...]

38. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-aus) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. Persiunčiant prašymą ar skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, pranešime asmeniui nurodyti minėtos apskundimo tvarkos nereikia.“

Lietuvos Respublikos teismų praktika

8. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau vadinama – LVAT) savo praktikoje nuosekliai pažymi, kad kiekvienas viešojo administravimo subjektas veiklą vykdo teisės aktais nustatytos kompetencijos ribose. Kompetencija kaip kompleksas tam tikrų priemonių (uždaviniai, funkcijos, teisės ir pareigos, veiklos formos ir metodai) yra svarbiausia administracinio teisinio statuso sudėtinė dalis (2014 m. sausio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A662-293/2014). Viešojo administravimo subjekto administracinį teisinį statusą sudaro tokie elementai kaip uždaviniai, funkcijos, teisės ir pan. Kiekvieno šio elemento vaidmuo nurodytame kontekste yra skirtingas, todėl jie negali būti tapatinami arba tam tikros analizės (sisteminės, loginės ir t. t.) būdu iš vienų išvedami kiti. Tai reiškia, kad viešojo administravimo subjekto administracinis teisinis statusas juridiskai turi būti aiškiai ir konkrečiai apibrėžtas teisės aktuose (2013 m. liepos 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A662-1405/2013). Viešojoje teisėje taikomi įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgaliojimus, kurie jiems suteikti konkrečiomis teisės aktų normomis ir svarbu, kad institucijos, vykdydamos įstatymais joms priskirtą veiklą, veiktų tik taip, kaip numato teisės aktai (2014 m. kovo 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-727/2014; 2015 m. liepos 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015; 2012 m. sausio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A858-257/2012).

Tyrimo išvados

9. Pareiškėjas skunde Seimo kontrolieriui pranešė, jog kreipėsi į Lietuvos kelių policijos tarnybą su prašymu imtis priemonių, kad keliuose įrengti vandens nutekėjimo „voleliai“ (inžinerinės priemonės) netrukdytų saugiam eismui, tačiau gautas atsakymas jo netenkina.

10. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2019-11-07 kreipėsi elektroniniu laišku į Lietuvos kelių policijos tarnybą ir prašė policijos nuomonės dėl vis dažniau keliuose įrengiamų vandens nutekėjimo inžinerinių priemonių ir dviratininkams jų keliamos grėsmės. Pareiškėjas prašė jo kreipimosi nepersiųsti Lietuvos automobilių kelių direkcijai arba Susisiekimo ministerijai.

Lietuvos kelių policijos tarnyba į Pareiškėjo kreipimąsi atsakė 2019-11-14 raštu ir paaiškino, kad jo nurodytų klausimų sprendimas pagal kompetenciją priklauso Lietuvos automobilių kelių direkcijai, kuriai, kaip antrajam adresatui, taip pat buvo išsiųstas Pareiškėjui parengtas atsakymas. Lietuvos kelių policijos rašte paaiškinami Kelių eismo taisyklių pakeitimai, susiję su dviratininkų eismu, padėkota už Pareiškėjo siekį organizuoti kuo saugesnį eismą.

Pareiškėjas, gavęs Lietuvos kelių policijos tarnybos atsakymą, 2019-11-15 kreipėsi į šią instituciją dar kartą, rašte suformulavo įvairius klausimus, susijusius su dviračių eismu ir „volelių“ įrengimu, bei prašė policijos pateikti savo nuomonę. Lietuvos kelių policijos tarnyba Pareiškėjui atsakė 2019-11-27 raštu ir pakartotinai paaiškino, kad rašte nurodytų klausimų sprendimas priskirtas Lietuvos automobilių kelių direkcijos kompetencijai.

Lietuvos kelių policijos tarnyba nusprendė, kad Pareiškėjas nepateikė naujų faktinių duomenų, todėl jo prašymas buvo laikytas pakartotiniu ir iš esmės nenagrinėtas. Pareiškėjui nurodyta atsakymo apskundimo tvarka.

11. Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 8 dalyje numatyta, kad, jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui ir apie tai praneša asmeniui.

Pažymėtina, kad Pareiškėjas 2019-11-07 el. laiške Lietuvos kelių policijos tarnybos prašė pateikti savo nuomonę dėl jo nurodytos problemos bei prašė nepersiųsti jo kreipimosi kitoms

institucijoms. Pareiškėjo nurodytų klausimų sprendimas ir nuomonės dėl jų reiškinys nepriskirtas Lietuvos kelių policijos tarnybos kompetencijai, tačiau, atsižvelgiant į jo prašymą, kreipimasis nebuvo persiūstas atsakingai institucijai. Pareiškėjui buvo suteikta reikiama informacija ir paaiškinta, kur jis turėtų kreiptis.

12. Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo sprendimu gali būti nenagrinėjamas jeigu paaiškėja, kad tuo pačiu klausimu atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą.

Atkreiptinas dėmesys, kad antrasis Pareiškėjo kreipimasis (2019-11-15) į Lietuvos kelių policijos tarnybą buvo susijęs su ta pačia, kaip ir pirmajame kreipimesi nurodyta, problema, tik Pareiškėjas pateikė daugiau klausimų ir dėl kiekvieno klausimo pageidavo policijos nuomonės. Lietuvos kelių policijos tarnyba antrą kartą Pareiškėjui paaiškino, kad jo iškeltų klausimų sprendimas priskirtas kitos institucijos kompetencijai (jam tai jau buvo paaiškinta atsakant į pirmąjį kreipimąsi), Pareiškėjo prašymas laikytinas kartotiniu, todėl buvo paliktas nenagrinėtas.

Pareiškėjui nurodyta rašto apskundimo tvarka.

13. LVAT ne kartą yra pažymėjęs, kad kiekvienas viešojo administravimo subjektas veiklą vykdo teisės aktais nustatytos kompetencijos ribose. Kompetencija kaip kompleksas tam tikrų priemonių (uždaviniai, funkcijos, teisės ir pareigos, veiklos formos ir metodai) yra svarbiausia administracinio teisinio statuso sudėtinė dalis. Viešojoje teisėje taikomi įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgaliojimus, kurie jiems suteikti konkrečiomis teisės aktų normomis, ir svarbu, kad institucijos, vykdydamos įstatymais joms priskirtą veiklą, veiktų tik taip, kaip numato teisės aktai (šios pažymos 8 punktas).

14. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Lietuvos kelių policijos tarnyba Pareiškėjui išsamiai paaiškino, kur jis turėtų kreiptis dėl savo kreipimosi raštuose iškeltų klausimų ir problemų ir kas pagal kompetenciją tai turėtų nagrinėti, Pareiškėjui atsakymai pateikti per teisės aktuose numatytus terminus, nurodyta atsakymo apskundimo tvarka, todėl Pareiškėjo skundas dėl Lietuvos kelių policijos tarnybos pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai neišsamiai atsakant į prašymą, atmestinas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

15. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundą dėl Lietuvos kelių policijos tarnybos pareigūnų veiksmų / neveikimo, galimai neišsamiai atsakant į prašymą, atmesti.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas